

Силабус курсу

Психологія мистецтва та арт-терапія

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 053 Психологія
Освітньо-професійна програма «Психологія»

Рік навчання: IV, Семестр: VII

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

Ст. викладач кафедри психології та соціальної роботи,
д.ф. з психол. **Демків Василь Григорович**

Контактна інформація

revittraining100@gmail.com, +380665660233

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Психологія мистецтва та арт-терапія» покликана сформувати знання студентів про закономірності психічного сприймання і розуміння художнього образу людиною; розкрити особливості соціальної психології мистецтва; забезпечити оволодіння методами креативності та закономірностей формування творчої особистості на різних вікових етапах, а також домогтися опанування студентами основними формами, методами і прийомами арт-терапевтичної роботи. Об'єкт курсу – взаємодія між людиною і твором мистецтва у рамках системи «людина – художній образ», а його предмет – процеси сприйняття і розуміння художніх творів, а також психологічні аспекти творчої діяльності різновікових груп населення.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Психологія мистецтва як галузь наукових досліджень.	Володіти основними категоріями психології мистецтва, окреслити її методи та історичні віхи становлення як наукової дисципліни.	Питання
2 / 2	2. Сприймання і розуміння художнього образу.	Розуміти закономірності сприйняття художнього образу, механізми і фактори психологічного впливу мистецтва на особистість.	Презентація
2 / 2	3. Мистецтво як соціокультурний феномен та чинник соціалізації особистості.	Розкривати психологічні особливості художньої комунікації та соціалізації особистості.	Питання
2 / 2	4. Розвиток психологічних уявлень про природу творчості.	Розкривати проблематику механізмів творчості за допомогою підходів зарубіжних та вітчизняних науковців.	Реферат, питання
2 / 2	5. Основи концепції креативності.	Розуміти концепції креативності Дж. Гілфорда, Р. Стернберга і Д. Лаверта.	Питання

2 / 2	6. Концепція креативності та закономірності формування творчої особистості на вікових етапах.	Розкривати закономірності формування творчої особистості на вікових етапах.	Питання, МКР
2 / 4	7. Психологічні особливості творчості у різних аспектах життєдіяльності особистості.	Розуміти сутність поняття наукової, технічної, художньої, літературної, образотворчої та музичної творчості.	Реферати
2 / -	8. Особливості напрямків творчості в різних видах діяльності	Розкривати психологічні особливості напрямків ігрової, навчальної, управлінської, побутової, ситуаційної, комунікативної творчості.	Презентації
2 / 2	9. Творчі здібності та обдарованість.	Розуміти ключові психологічні параметри творчих здібностей та обдарованості.	Питання
2 / -	10. Творча особистість та її розвиток	Розуміти психологічні особливості закономірностей розвитку творчості особистості.	Питання
2 / 2	11. Вихідні арт-терапевтичні поняття та особливості арт-терапевтичної діяльності.	Володіти основними категоріями арт-терапії, окреслити особливості арт-терапевтичної діяльності, методи, технологію проведення арт-терапевтичного процесу та історичні віхи становлення як наукової дисципліни.	Питання
2 / -	12. Форми арт-терапевтичної роботи.	Розкривати особливості проведення арт-терапії і її етапи, принципи організації арт-терапевтичної групи, організаційні процедури в процесі арт-терапевтичної програми, варіанти завдань-вправ для індивідуальної та групової арт-терапії.	Реферати
2 / -	13. Арт-терапевтичний кабінет і його оснащення, способи реєстрації й оцінки арт-терапевтичної діяльності.	Розуміти особливості закономірностей оснащення арт-терапевтичних кабінетів, способів реєстрації й оцінки арт-терапевтичної діяльності.	Презентації
2 / 2	14. Арт-терапія для дітей і підлітків, структура проведення арт-терапевтичного заняття з дітьми.	Розкривати закономірності формування роботи арт-терапії для дітей і підлітків з ефективною передачею соціокультурного досвіду індивідуальних і групових форм навчання.	Питання
2 / -	15. Методика обговорення дитячих малюнків Вайолет Оклендер, арт-терапія в роботі з дітьми, які перенесли сексуальне насильство.	Володіти методикою обговорення дитячих малюнків Вайолет Оклендер в роботі з дітьми, які перенесли сексуальне насильство, як засобом подолання наслідків психотравмуючих подій.	Реферати
2 / -	16. Корекція страхів методами арт-терапії.	Розкривати особливості психічного розвитку страхів та методи корекції їх у арт-терапії. Проводити аналіз корекції страхів.	Питання
2 / 2	17. Арт-терапевтична робота з людьми похилого віку та правопорушниками.	Володіти методикою арт-терапевтичної роботи з людьми похилого віку та правопорушниками.	Питання

2 / -	18. Використання арт-терапії в роботі з бездомними.	Володіти методикою арт-терапевтичної роботи з бездомними.	Питання
2 / -	19. Танець і терапія мистецтвом.	Розуміти особливості впливу ерготропної та трофотропної музики на психічний стан людини, завдання, форми і можливості музикальної терапії, потенціал танцювально-рухової терапії.	Презентації
2 / 2	20. Казкотерапія.	Розуміти основні моменти, етапи та прийоми казкотерапії, вимоги до використання бібліотерапії при роботі з психологічними проблемами в процесі роботи з дітьми та дорослими.	Питання, МКР

Літературні джерела

1. Науменко О. А., Шалапа С. В. Емоційний інтелект як важливий складник розвитку хореографа нової формації. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі: зб. Матеріалів Ч.1 V Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 20–21 трав. 2020 р. Київ, 2020. 216 с.
2. Науменко О. А. Естетична свідомість як чинник формування життєвого простору художньо-творчої особистості засобами різних видів мистецтва. Розвиток художньо-творчої особистості засобами різних видів мистецтва: зб. Матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 16–17 квіт. 2021 р. Київ, 2021. С.82-89.
3. Науменко О. А. «Уявлення про психологічні детермінанти творчого мислення майбутніх працівників закладів культури» / матер. 1-го Міжнародного симпозіуму з інтелектуальної економіки, управління та освіти, 20 вер. 2019р. Вільнюс, 2019. С. 353-355.
4. Науменко О. А. Сучасні діячі хореографічного мистецтва України в авторській програмі «Колесо любові» на Емігрантському радіо. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі // матер. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 03 червня. 2022 р.). Київ, 2022. С. 20-24.
Основна література:
5. Ільїна Н. М. Психологія творчості та обдарованості: навчальний посібник. 2-ге вид., виправл., переробл. Суми: Університетська книга, 2022. 234 с.
6. Свааб Діб. Наш творчий мозок. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2019. 464 с.
7. Карпенко Н.А. Психологія творчості: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
8. Турнініна О.Л. Психологія творчості: навч. посіб. Київ, МАУП, 2007. 160 с.
Допоміжна література:
9. Біла І. М. Психологія дитячої творчості: Київ: Фенікс, 2014. 200 с.
10. Біла І. М. Розвиток стратегічних тенденцій аналогізування в творчій діяльності старших дошкільників: дис. канд. психол. наук: 19.00.07. Київ, 2006. 240 с.
11. Варій М.Й. Загальна психологія: підручник для студ. психол. і пед. спец-ей 2-ге видан., випр. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 968 с.
12. Моляко В. А. Психологія рішення школьниками творческих задач. Київ: Знание, 1983. 96 с.
13. Клименко В. В. Психологія наукової творчості. Київ : Аверс, 1998. 191 с.
14. Кучерявий О. Г. Педагогіка і психологія дитячої творчості (аспект самоформування вмінь організовувати творчість дітей). Київ: Вища шк., 1998. 155 с.
15. Рибалка В. В. Психологія розвитку творчої особистості. Київ: ІЗМН, 1996. 235 с.
16. Розвиток пізнавальних процесів дитини / За ред. С. Максименко, В. Маценко, О. Главник. Київ : Мікрос-СВС, 2003. 112 с.
17. Розвиток творчих здібностей дітей: Метод. рек. / За ред. Л. В. Карпенко. Суми: Університетська книга, 2000. 54 с.
18. Сисоєва С. О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня. Київ: Полпрофкнига, 1996. 405 с
19. Children's Play. Research Developments and Practical Applications / Edited By Peter K. Smith. London : Routledge. 2019. 162 p.
20. Struik Arianne. Treating Chronically Traumatized Children. The Sleeping Dogs Method. London : Routledge. 2019. 342 p.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни “Психологія мистецтва та арт-терапія” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів: поточне тестування та опитування; підсумкове тестування за кожним змістовим модулем; ректорська контрольна робота; оцінювання виконання КПІЗ; підсумковий екзамен.

- *Політика щодо дедлайнів і перескладання:* Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Використання друкованих та електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.
- *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу та з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
Усне опитування під час занять (10 тем по 5 балів = 50 балів). Модульна робота – 50 балів	Усне опитування під час занять (10 тем по 5 балів = 50 балів). Модульна робота – 50 балів	1. Написання КПІЗ та оформлення роботи згідно вимог = 60 балів 2. Захист КПІЗ = 30 балів 3. Оцінка за тренінг = 10 балів	1. Відповідь на 2 запитання, кожне з яких 40 балів. У підсумку 80 балів. 2. Розв'язання 10 тестів по 2 бали = 20 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом